

A Fővárosi Ítéltábla a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Nagy János ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. október 27. napján kelt 29.P.22.155/2017/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy adja ki a felperes részére 15 napon belül elektronikus úton:

1. az ... által - 232/2003. (XII. 16.) kormányrendelet alapján a szerződött kötött segélyhitelek körébe tartozó - folyamatban lévő - projektekhez tartozó alábbi információkat:

- kedvezményezett megnevezése
- projekt adományaelemének mértéke
- folyósított hitel összege

2. az ... által - 232/2003. (XII. 16.) kormányrendelet alapján a kiajánlott kötött segélyhitelek körébe tartozó - folyamatban lévő - projektekhez tartozó alábbi információkat:

- kedvezményezett megnevezése
- projekt adományaelemének mértéke

3. az ... által - 232/2003.(XII. 16.) kormányrendelet alapján - a kiajánlott az ... környezetvédelmi politikájában hivatkozott OECD hivatkozásnak megfelelő „B” kategóriájú projektekhez kapcsolódó alábbi információkat:

- kedvezményezett megnevezése

4. az ... által - 232/2003. (XII. 16.) kormányrendelet alapján - a szerződött az ... környezetvédelmi politikájában hivatkozott OECD hivatkozásnak megfelelő „B” kategóriájú projektekhez kapcsolódó alábbi információkat:

- kedvezményezett megnevezése
- folyósított hitel összege.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperes részére bruttó 22.860 forint perköltséget. A felperes keresetét egyebekben elutasította. Megállapította, hogy az eljárás illetékmentes.

Határozatának indokolásában idézte Magyarország Alaptörvényének I. cikk (3) bekezdését, VI. cikk (2) bekezdését, 38. cikk (1) és (4) bekezdéseit, 39. cikk (2) bekezdését, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 1. §-át, 2. § (1) bekezdését, 3. § 5. pontját, 27. § (3a) bekezdését, 30. § (5) bekezdését.

Rögzítette, hogy az alperes közfeladatot lát el, a felperes a közérdekű adat megismerése iránti kérelemben az alperes közfeladatának ellátásával összefüggő adatok kiadását kérte. Ezek az adatok - az ... környezetvédelmi politikájában hivatkozott OECD ajánlásnak megfelelően előzetesen elvégzett környezeti célú átvilágítás és a környezeti hatástanulmány kivételével - az alperes birtokában vannak, azokat kezeli, így ezen adatok közérdekű adatoknak minősülnek.

A perben abban kellett állást foglalni, hogy a felperes tudja-e bizonyítani, hogy a környezeti hatástanulmány az alperes rendelkezésére áll, illetve az alperes tud-e olyan okot bizonyítani, amelyre hivatkozással az adatok megismerésére vonatkozó igény teljesítését megtagadhatja. Az Infotv. 31. § (2) bekezdésére figyelemmel az alperesnek kellett bizonyítani a megtagadás jogszerűségét.

Kiemelte, hogy - az Alkotmánybíróság 6/2016. (III. 11.) AB határozatában foglaltaknak is megfelelően - a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog - a véleménynyilvánítás részeként - kitüntetett alapjogi védelemben részesül, korlátozása csak konkrétan megalapozott megtagadási ok fennállása esetén lehet alkotmányos. Az Infotv. 27. § (2) bekezdése nem tartalmazza kifejezetten a banktitkot, illetve biztosítási titkot, mint olyan szektorális titokvédelmi kört, amelyre hivatkozással a közérdekű adatok megtagadása lehetséges. Konkrétan ugyanakkor az üzleti titkot, az értékpapír titkot, az ügyvédi titkot sem nevesíti, így önmagában ez a körülmény nem vezethet a banktitok és a biztosítási titok, mint megtagadási ok érdemi vizsgálat nélküli elvetéséhez, illetve a megtagadás jogszerűsége igazolásához sem. Az üzleti titok és ahhoz hasonlóan a banktitok, illetve egyéb szektorális titok, közte a biztosítási titok sem tekinthető a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog gyakorlása abszolút korlátjának. A banktitok és a biztosítási titok az üzleti titok egyik formája. A Hpt. és a Bit. rendszertani felépítésében az üzleti titok és a banktitok, biztosítási titok szabályozása egymáshoz közel esik, átfedést mutat, az alapjogi mérlegelés a banktitok és a biztosítási titok esetén is hasonló szempontok mentén végezhető el mint az üzleti titok esetén. Ezt az álláspontot támasztja alá a Fővárosi Ítéltábla ... és a Kúria ... számú határozata. A Hpt. az Infotv.-vel kapcsolatban szabályozást nem tartalmaz, kétfajta titokfogalmat rögzít, az üzleti titok és a banktitok fogalmát. Kommentárja szerint a kettő közötti különbség abban keresendő, hogy míg az üzleti titok a pénzügyi intézmény titka, addig a banktitok a pénzügyi intézménynél az ügyfélről rendelkezésre álló adat, tehát ebben az esetben az ügyfél titkáról van szó. A két titokfajta pusztán látszólag különböző, a banktitok és a biztosítási titok olyan speciális üzleti titok, amely a Hpt. és a Bit. által szabályozott jogviszonyban félként résztvevő személy Hpt. 160. § és a Bit. 4. §-a szerinti adatait fedi le. Információszabadsággal kapcsolatos jogviták esetén nem a Hpt., a Bit, vagy más szektorális törvények az irányadók, hanem az Infotv.

Az alperes banktitokra vonatkozó hivatkozása helytálló lenne, ha a banktitok nem minősülne közérdekű adatnak. Az Infotv. és a Hpt., illetve Bit. között nem áll fenn speciális-generális viszony. A Bit. és Hpt. hatálya, szabályozási területe különböző. A szektorális törvények tartalmazzanak a banktitokra és a biztosítási titokra vonatkozó rendelkezést, ez azonban nem jelenti azt, hogy a közérdekű adatot kezelő adatgazda figyelmen kívül hagyhatná az Infotv.-ben foglalt, közérdekű adat kiadásának megtagadására vonatkozó szabályokat.

Amennyiben a banktitok és a biztosítási titok nem az üzleti titok egyik fajtája lenne, abban az esetben is szükséges lenne az Infotv. 30. § (5) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása.

A per alperesére külön jogszabályok is irányadóak, melyek rendelkezéseit figyelembe kell venni az adatok kiadásának elbírálásakor. Ezek a ... Részvénytársaságról és a ... Részvénytársaságról szóló 1994. évi XLII. törvény (Etv.), a Hpt. és a Bit. Az alperes állami vagyonnal és pénzeszközökkel gazdálkodik, így alapvetően az Infotv. hatálya alá tartozó szervezet. A felperes az alperest az Etv. 2. § (2) bekezdésében megjelölt feladatai teljesítése körében keletkezett adatok kiadására kérte kötelezni, ami más megítélés alá esik, mint az Etv. 2. § (1) bekezdésében megjelölt feladatainak teljesítése során keletkezett adatok, így nem irányadóak az alperes által hivatkozott kúriai határozatokban foglaltak. Az alperessel szerződő félnek tudomásul kell vennie, hogy ha demokratikus jogállamtól, közpénzből gazdálkodó szervezettől igényel és fogad el adományelemet tartalmazó segélyhitelt, úgy a hitel adatai a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő jog alapján nyilvánosságra kerülhetnek. Ellenkező esetben olyan helyzet állna elő, amely lehetővé tenné a közpénzek alpereshez hasonló szektorális törvény hatálya alatt álló szervezeten történő átfolytatását oly módon, hogy arról a nyilvánosság lényegében nem értesülhetne. Ez az értelmezés ellentétes lenne az Alaptörvény VI. cikkével, 28. cikkével és az Infotv. 30. § (5) bekezdésének foglaltakkal is. Az alperesnek lehetősége volt annak bizonyítására, hogy a banktitok, biztosítási titok nyilvánosságra kerülése aránytalan sérelemmel járna, erre vonatkozó bizonyítást azonban nem ajánlott fel.

Az üzleti tevékenység aránytalan sérelme az eljárás tárgyát képező kötött segélyhitelek esetén nagyon kevés esetben merülhetne fel egyébként is, mivel a segélyhitelek olyan állami, vagy magánprojekthez nyújthatók, amelyek piaci, vagy az OECD megállapodásban foglalt feltételekkel finanszírozva, üzleti alapon nem valósíthatók meg.

Nem fogadta el az alperesnek a projekt adományelemének mértékére vonatkozóan kifejtett álláspontját, mely szerint az mint biztosítási díj a Bit. 4. § 12. pontja alapján biztosítási titoknak minősül. Az, hogy az adományelem a kötött segélyhitel névértékének egy összegben elengedésre kerülő, a hitel tőketörlesztéseként vissza nem térítendő része és az adományelem a hitel biztosítási díjjal azonos, vagy annál kisebb, nem jelenti azt, hogy a biztosítási díj összegét kívánja a felperes megismerni. Az alperesi érvelés alapján bármilyen közpénzfelhasználás kapcsán megkötött biztosítási szerződés, amellyel kapcsolatosan jogszabály rögzítené a biztosítási díj mértékét, biztosítási titoknak minősülne, ily módon teljesen elzárná a nyilvánosságot a közérdekű adat megismerése elől. A kedvezményezett személye vonatkozásában arra mutatott rá, hogy a segélyhitelnek alanya lesz az állami vagy magánprojekt megvalósítója, ez lehet külföldi állam által kijelölt szerv, állam által alapított gazdasági társaság, vagy egyéb szervezet is a kormányrendelet kötött segélyhitel alanyaira vonatkozó rendelkezései alapján.

A kiadni kért hatástanulmányok tekintetében arra mutatott rá, hogy nem létező adat kiadására az alperes nem kötelezhető.

A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányában rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a felperes keresetének teljes egészében való elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Fenntartotta az elsőfokú eljárás során részletesen ismertetett jogi álláspontját. Vítatta az elsőfokú bíróság azon érvelését, hogy az Infotv., a Hpt. és a Bit. között nem áll fenn speciális-generális viszony. A Kúria Pfv.IV.21.551/2016/4. számú ítéletében - hatályában fenntartva a jogerős ítéletet - egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a Hpt. 161-162. §-ai taxatívén határozzák meg azokat az eseteket, amikor a banktitok harmadik félnek kiadható. Ebben a jogszabályi felsorolásban a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok nem szerepelnek. Mivel a Hpt. az Infotv.-hez képest speciális jogszabály, a banktitoknak minősülő adatok kiadása megtagadható. Téves az az elsőfokú bírósági érvelés is, mely szerint a kezelésében lévő és banktitoknak minősülő adatok vonatkozásában különbséget kellene tenni azok között, hogy azok az Etv. 2. § (2) bekezdésében, vagy 2. § (1) bekezdésében megjelölt feladatainak teljesítése során keletkeztek. Ilyen érvelés elfogadása azt eredményezné, hogy banktitok és banktitok közt is különbséget kellene tenni. Így minden esetben egyedileg kellene vizsgálnia, hogy az adott esetben olyan banktitoknak minősülő adatokról van-e szó, amelyek kapcsán az Infotv. rendelkezései élveznek elsőbbséget, vagy közpénzekről van ugyan szó, de a feladatkörre tekintettel elsőbbséget élvez a banktitok védelme. Ez kiszámíthatatlanságot eredményezne a joggyakorlatban. A banktitkot és biztosítási titkot csak egységesen lehet értelmezni, a banktitoknak, illetve biztosítási titoknak minősülő adatok vonatkozásában a közérdekű adatok megismerésére irányuló igény jogszerűen megtagadható a Hpt. és a Bit. mint speciális jogszabályok rendelkezései alapján.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, az alperes perköltségben való marasztalását indítványozta.

Előadása szerint az Etv. 2. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt ügyletek közötti különbségtételnek azért van jelentősége, mert a (2) bekezdés olyan ügyleteket definiál, amelyeket az általános szabályozást adó Hpt. nem, tehát az érintett adatigényléshez kapcsolódó alperesi tevékenység nem illeszthető be a tipikus banki ügyletek sorába.

A banktitok és a biztosítási titok az üzleti titok alfaja.

Az Infotv. rendelkezéseit kiüresítené, ha bármelyik szektorális törvényben előírt titoktartási kötelezettségre vonatkozó rendelkezést előtérbe helyeznénk az információszabadsággal szemben. Az Infotv. mint horizontális törvény a szektorális törvények logikáját áttöri. A banktitok és az információszabadság alapjogának ütközése esetén minden esetben el kell végezni az alapjogi tesztet.

Az alperesi fellebbezés nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet - a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően - kizárólag a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül.

Ebben a körben az első fokon eljáró bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított érdemi döntésével a másodfokú bíróság egyetértett, ezért az elsőfokú határozatot a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A jogvitában azt kellett vizsgálni tárgyává tenni, hogy az alperes közfeladatot ellátó szervnek minősül-e, a kiadni kért adatok közérdekű adatok-e, továbbá megállapítható-e olyan, az Infotv.-ben, illetőleg az alperes által hivatkozott jogszabályokban szabályozott kimentési ok, melyre hivatkozással az alperes mentesülhet a közérdekű adatok kiadásának kötelezettsége alól.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy nem eredményezheti a közfeladatot ellátó adatkezelőnek az adatkiadási kötelezettség teljesítése alóli mentesülését az, hogy számára nem egyértelmű az adatigénylés iránti kérelem. Ilyen megtagadási okot az Infotv. nem ismer, az Infotv. 28. § (3) bekezdése szerint, ha az adatigénylés nem egyértelmű, az adatkezelőnek fel kell hívnia az igénylőt az igény pontosítására.

Az alperes a fellebbezésében arra utalt, hogy fenntartja a perben megtett nyilatkozatait. Az elsőfokú eljárás során előterjesztett érdemi ellenkérelmében a kedvezményezett megnevezésével kapcsolatos felperesi igény tekintetében azt adta elő, hogy a 232/2003. (XII. 16.) Korm.rendelet a kötött segélyhitelek kapcsán kedvezményezett országokról rendelkezik, amely országok részére a nemzetközi szerződések alapján a hitelek folyósítása megtörténik. Egyéb kedvezményezettet a jogszabály nem nevez meg. Mivel a célországot a felperes részére kiadott táblázatban foglaltak szerint megjelölte, továbbá ebben a vonatkozásban a felperes kérelmét értelmezni nem tudta, a kedvezményezettre vonatkozó információkat a táblázat nem tartalmazott. E tekintetben a kereset elutasítását annak okán kérte, hogy a kereseti kérelem nem kellően konkrét.

A felperes kérelmében a célországot és a kedvezményezett megnevezését is megjelölte, mint kiadni kért adatot. Az ... által folyósítható kötött segélyhitelek feltételeiről és a segélyhitelnyújtás részletes szabályairól szóló 232/2003. (XII. 16.) Korm.rendelet alkalmazásában pedig kedvezményezett az az ország, amelynek területén az adott - a nemzeti fejlesztési programjaival, prioritást élvező célkitűzéseivel összhangban álló - projekt finanszírozásra kerül. A rendelet 3. § a-d) pontjai a kötött segélyhitelzés alanyait sorolják fel. Erre tekintettel - az előzetes kérelem alapján - valóban nem egyértelmű, hogy a felperes a kedvezményezett megjelölése címszó alatt pontosan mely adatok kiadását kéri.

A fenti jogszabályhelynek megfelelően ugyanakkor az alperesnek - amennyiben ebben a körben az adatigénylés számára nem volt egyértelmű - a felperest az igénye pontosítására kellett volna felhívnia. A rendelkezésre álló adatok szerint a felek között egyeztetésre is sor került, ahol szintén lehetőség lett volna az igény egyértelműsítésére, erre azonban nem került sor. Ugyanakkor a felperes - az elsőfokú bíróság felhívására - a ... szám alatti jegyzőkönyvben foglaltak szerint úgy nyilatkozott, hogy megítélése szerint a kedvezményezett egyértelműen a jogi személy: az - az akár állami tulajdonban álló - cég, amelynek a számláján „landol” a kedvezményes hitel. Előadása szerint minden ügyletnél gyakorlatilag az a kedvezményezett, akinek a számláján a hitel összege jóváírásra került.

Ennek alapján pedig a per folyamán egyértelműen kikristályosodott, hogy a felperes ebben a körben mely adatok kiadását kérte, az igény nem kellően konkrét volta az adatok kiadásának megtagadását nem alapozta meg.

Megtagadási okként az alperes ezt meghaladóan banktitokra és biztosítási titokra hivatkozott.

A Fővárosi Ítéletábrá nem értett egyet a felperes és az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a banktitok és a biztosítási titok az üzleti titok egyik formája. A Hpt. kommentárja is kihangsúlyozza, hogy a banktitok és az üzleti titok nem azonosak, a két titokfajta egymással nem összekeverendő. Amíg az üzleti titok magára a pénzügyi intézményre vonatkozik, illetve annak pénzügyi szolgáltatási tevékenységével összefüggő, addig a banktitok nem a bankra, illetve a pénzügyi szolgáltatóra, hanem annak ügyfelére vonatkozó és titokban tartandó adat.

A másodfokú bíróság részletesen megvizsgálta az alperes által megjelölt, titoktartásra vonatkozó szabályokat, továbbá szem előtt tartotta az 1994. évi XLII. törvény (Etv.) 2. § (1) és (2) bekezdésének szabályozását. Megállapította, hogy a megjelölt jogszabályhelyek nem tartalmaznak olyan tételes rendelkezéseket, amelyek kifejezetten kizárnák az adott titokfajta fogalmi körébe tartozó adatok közérdekű adatként történő kiadását. Ennek megfelelően pedig - kifejezett és egyértelmű tiltás hiányában - az alperesi titokhivatkozások körében szükséges az érdekmérlegelés elvégzése a különböző, egymással konkuráló jogok tekintetében.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített szükségességi-arányossági teszt elvégzésének eredményeképpen pedig a másodfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a konkrét esetben fontosabb érdek fűződik a közérdekű adatok nyilvánosságához, mint a titoktartás érvényesítéséhez.

A banktitok fogalma nem értelmezhető olyan tág körűen, hogy annak eredményeként az alperes mentesüljön az adatigénylés teljesítése alól. A banktitok tág értelmezése, illetve a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjoggal szembeni feltételek nélküli előtérbe helyezése ugyanis egyértelműen kivonná a közérdekű adatigénylések teljesítésének kötelezettsége alól azokat a közfeladatot ellátó, közpénzből gazdálkodó szervezeteket, amelyek banktitoknak, de egyúttal közérdekű adatoknak is minősülő adatokat kezelnek. A banktitok nem képezheti a közérdekű adatok megismeréséhez való jog abszolút korlátját.

A perbeli esetben az ügyfél oldalán a magánszféra védelme nem merülhet fel tekintettel arra, hogy a kötött segélyhitel a jogszabályi rendelkezések alapján jogi személyek részére folyósítható. Üzleti titok védelmére az alperes nem hivatkozott, ugyanakkor a másodfokú bíróság utal arra, hogy az alperes - az Etv. 2. § (2) bekezdésében szabályozott speciális konstrukcióra is tekintettel - nem szenved hátrányt, a kiadni kért adatok nyilvánosságra kerülése nem lehetetleníti el helyzetét, működését, aránytalan sérelem az üzleti tevékenység végzése szempontjából nem kerülhet szóba.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által a projekt adományelemének mértéke és ezzel összefüggésben a biztosítási titok vonatkozásában kifejtett érvelését teljes mértékben osztotta. Rámutat ugyanakkor arra, hogy a fentiek szerinti érdekmérlegelést adott esetben a biztosítási titok és a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog összeütközése esetén is szükséges elvégezni.

Az alperes a kiajánlott hitelek vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a kedvezményezettek nevére vonatkozó adat nem áll rendelkezésére, a kormányközi megállapodások megkötésekor a kiajánlott hitelek vonatkozásában nem ismert még a kedvezményezett személye.

E vonatkozásban a Fővárosi Ítéltábla a felperesi érvelést fogadta el: az alperes által csatolt táblázatban megjelölt kiajánlások időpontjaira is tekintettel a kedvezményezett ország által felhatalmazott szerv nevének az alperes rendelkezésére kell állnia, ezen adatok kiadásának kötelezettsége alól így nem mentesülhet.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, köteles ezért a felperes részére - a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes másodfokú perköltsége jogi képviselője munkadíjából áll, amelyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapított meg. Az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja szerint illetékmentes.

Budapest, 2018. január 30.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő